

Programma

Iesniedz?js: Valde (Progres?vie biedri)

Nosaukums: **Soci?l?s droš?bas t?kls un dz?ves d?rdz?bas mazin?šana**

Motion text

1 1. Sociālās drošības tīkls un dzīves dārdzības mazināšana

2 Dosim cilvēkiem drošības sajūtu un iespēju sevi īstenot

3 Segmenta preambula:

4 Redzam sociālo atbalstu kā sistēmisku rīcību kopumu, kuri ir vērsti uz cilvēku
5 pilnvērtīgu iesaisti sabiedrībā. Papildus finansiālā atbalsta palielināšanai
6 liela nozīme ir sociālajiem pakalpojumiem un iekļaujošas vides veidošanai.

7 Pietiekams un prognozējams finansiālais atbalsts ir sociālās drošības pamats.
8 Tas palīdz cilvēkiem pārvarēt dzīves riskus – bezdarbu, slimību, invaliditāti,
9 vecumu vai bērnu audzināšanas izmaksas. Šobrīd daudzu pabalstu apjoms nav
10 adekvāts dzīves dārdzībai un to paaugstināšana nenotiek sistemātiski.

11 Līdztekus finansiālajam atbalstam būtiska loma ir kvalitatīviem un pieejamiem
12 sociālajiem pakalpojumiem. Tie ietver aprūpi cilvēkiem ar invaliditāti un
13 senioriem, sociālo darbu ar ģimenēm, krīzes atbalstu, rehabilitāciju un citus
14 pakalpojumus, kas palīdz cilvēkiem saglabāt patstāvību un dzīves kvalitāti.
15 Sociālie pakalpojumi Latvijā dažādās pašvaldībās nav vienlīdzīgi pieejami un
16 sociālie darbinieki, kas šos pakalpojumus nodrošina, nav pietiekami atbalstīti.

17 Svarīga sociālās politikas daļa ir arī iekļaujošas vides veidošana, kurā

18 ikvienam ir iespēja piedalīties sabiedrības dzīvē, tajā skaitā tikt
19 nodarbinātam. Redzam, ka gan cilvēku ar invaliditāti, gan jauno vecāku, gan citu
20 sabiedrības grupu gadījumā ir iespējams uzlabot gan iespējamo darbinieku
21 iespējas iesaistīties darba tirgū, gan arī darba devēju un izglītības iestāžu
22 atvērtību.

23 **Sasniedzamie mērķrādītāji:**

- 24 - Džini koeficients;
- 25 - nabadzības riska līmenis;
- 26 - sociālo pakalpojumu saņēmēju rindas garums;

27 **1. Pieejams un stabils sociālais atbalsts**

28 Latvijā pastāv definēts minimālo sociālo pakalpojumu grozs, kas nosaka
29 pakalpojumu minimumu, ko pašvaldībām jānodrošina visiem iedzīvotājiem. Šobrīd
30 sociālo pakalpojumu klāsts, kvalitāte un pieejamība joprojām atšķiras. Fiksēti
31 pabalsti neaug reizē ar dzīves dārdzības pieaugumu.

32 **1.1** Noteiksim konkrētākas prasības tiem pakalpojumiem, kas ir iekļauti sociālo
33 pakalpojumu minimālajā grozā, lai tie būtu reāli pieejami visās pašvaldībās un
34 visā valstī būtu vienota izpratne par to, kādā līmenī katrs pakalpojums
35 jānodrošina un kādi salīdzināmie rādītāji ir jāizmanto.

36 **1.2** Pakāpeniski piesaistīsim pabalstus un cita veida finansiālo atbalstu vidējai
37 algai, lai tie automātiski palielinātos reizē ar citu izmaksu pieaugumu.

38 **2. Sociālajā jomā nodarbinātie kā nozares mugurkauls**

39 Sociālajā jomā nodarbinātie - sociālie darbinieki, sociālās aprūpes un sociālās
40 rehabilitācijas speciālisti, atbalsta personāls - daudzās pašvaldībās saņem
41 nesamērīgi zemu atalgojumu. Arī klientu skaits uz vienu darbinieku daudzos
42 gadījumos ir par augstu. Tas samazina sniegto pakalpojumu kvalitāti un palielina
43 darbinieku izdegšanas riskus.

44 **2.1** Ieviesīsim motivējošu un skaidru atalgojuma un atbalsta sistēmu sociālajā
45 jomā nodarbinātajiem. Sociālo darbinieku algai ir jāatbilst vismaz 1,3 vidējām

46 mēnešalgām valstī.

47 3. Pensiju sistēma, kas rada drošību

48 Pensiju sistēmā reizē ir jārisina gan pagātnes, gan nākotnes problēmas. Šī brīža
49 pensijas bieži nav pietiekamas, lai nodrošinātu cieņpilnas un drošas
50 vecumdienas. Noteiktām iedzīvotāju grupām pagājušajās desmitgadēs ne vienmēr
51 bija iespējams gūt ieņēmumus tādā veidā, lai par tiem veiktu sociālās iemaksas.
52 Ja tas netiks risināts, daudzi cilvēki, kas ir atbildīgi strādājuši, saņems
53 nesamērīgi zemas pensijas,

54 3.1 Paaugstināsim pensijas, straujāk ieviešot piemaksu par apdrošināšanas stāžu
55 un atzīstot dažādās nodarbinātību formu ietvarā paveikto.

56 3.2 Veidosim taisnīgāku iemaksu sistēmu jaunajiem vecākiem, kā arī veicināsim
57 to, lai visi strādājošie - tostarp pašnodarbinātie un nestandarta nodarbinātībā
58 esošie - ir pilnvērtīgi sociāli apdrošināti.

59 4. Pieejams mājoklis

60 Mājokļa pieejamība ir viena no stabilas un drošas dzīves pamatiem. Šobrīd
61 Latvijā daudzi nevar atļauties savu pirmo mājokli. Ir teritorijas, kur mājokļu
62 trūkst. Māju renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana nenotiek
63 pietiekami strauji.

64 4.1 Nodrošināsim pieejamus un kvalitatīvus mājokļus, veidojot valsts un
65 pašvaldību pārvaldītu īres mājokļu fondu cilvēkiem ar zemiem un vidējiem
66 ienākumiem.

67 4.2 Īstenosim programmas jaunu mājokļu būvniecībai un esošo ēku renovācijai ar
68 uzsvāru uz reģionālo attīstību un energoefektivitāti.

69 4.3 Strādāsim pie tā, lai kredīti mājokļa iegādei būtu reāli pieejami visā
70 Latvijā.

71 4.4 Atbalstīsim jauniešus ar pirmo iemaksu ne tikai mājokļa iegādei, bet arī
72 īrei.

73 5. Atbalsts jaunajām ģimenēm

74 Atdalām demogrāfijas jautājumu, kas ir plašāks jautājums, un ietver arī darba
75 turgus, veselības, imigrācijas un citus jautājumus, no atbalsta jaunajām
76 ģimenēm. Iestājamies par to, lai katrā ģimenē augtu tik daudz bērnu, cik pati
77 ģimene vēlas. Redzam kontracepciju, izglītību par seksuāli reproduktīvo veselību
78 un pieejamu veselības aprūpi kā pamatu labai ģimenes politikai. Mūsu politiku
79 vērtēsim ne pēc tā, cik bērnu piedzimst sievietei reproduktīvajā vecumā, bet pēc
80 tā, cik laimīgas, veselas un aizsargātas ir mūsu ģimenes.

81 5.1 Pārskatīsim finansiālo atbalstu Bērnu kopšanas atvaļinājuma laikā, lai
82 novērstu motivāciju ņemt fiktīvu bērna kopšanas atvaļinājumu ģimenēs, kurās
83 viena vecāka ienākumi ir ievērojami lielāki. Tāpat nodrošināsim to, lai vecāki
84 bērna kopšanas atvaļinājuma laikā saņemtu atbilstošas sociālās iemaksas.

85 5.2 Vienkāršosim pieteikšanās procesu finansiālajam atbalstam pēc bērna
86 piedzimšanas.

87 5.3 Nodrošināsim pilnvērtīgu un modernu pirmsdzemdību un pēcdzemdību aprūpi visai
88 ģimenei, pievēršot uzmanību psiholoģiskajai veselībai un vizītēm mājās.

89 5.4 Palielināsim ģimenes valsts pabalstu, lai atbalstītu ģimenes ar zemākiem
90 ienākumiem.

91 5.5 Veidosim mērķētus pakalpojumus viena vecāka ģimenēm un citām ģimenēm, kam ir
92 nepieciešams papildus atbalsts.

93 5.6 Palielināsim atbalstu cilvēkiem, kas saskaras ar neauglību, tajā skaitā
94 veicinot psiholoģisko atbalstu.

95 5.7 Veicināsim līdzvērtīgu bērna aprūpes pienākumu sadali starp abiem vecākiem
96 visos vecumposmos.

97 6. Atbalsts cilvēkiem ar invaliditāti un viņu ģimenēm

98 Cilvēkiem ar invaliditāti un viņu ģimenēm ir jādod iespēja justies droši un
99 pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrībā.

100 6.1 Palielināsim minimālās pensijas un invaliditātes pabalsta apjomu līdz pusei
101 no minimālās algas, primāri cilvēkiem ar invaliditāti kopš bērnības un cilvēkiem
102 ar īsu darba stāžu.

103 **6.2 Personām, kam ir nestrādājošs ģimenes loceklis ar I, II grupas invaliditāti,**
104 **piemērosim IIN atvieglojumu līdzīgi kā to šobrīd var saņemt bērniem.**

105 **6.3 Palielināsim asistentu atalgojumu un vienkāršosim ar asistentu pienākumu**
106 **veikšanu saistīto birokrātiju.**

107 **6.4 Atbalstīsim jauniešus ar invaliditāti visos izglītības posmos. Veiksim**
108 **vispārēju augstākās izglītības iestāžu pieklūstamības un pieejamības auditu.**

109 **6.5 Stingrāk kontrolēsim vides pieklūstamību un atbalstīsim vides pieklūstamības**
110 **uzlabošanas projektus.**

111 **6.6 Atvieglosim uzņēmēju iespējas un motivāciju noalgot cilvēkus ar**
112 **invaliditāti.**

113 **7. Atkarību mazināšana**

114 **Atkarības iznīcina cilvēkus un ģimenes, kā arī rada slogu veselības aprūpes un**
115 **sociālajai sistēmai.**

116 **7.1 Novirzīsim papildus finansējumu programmām atkarīgajiem un viņu tuviniekiem,**
117 **kā arī stiprināsim uz jauniešiem vērstās prevencijas un rehabilitācijas**
118 **programmas.**

119 **7.2 Stingri ierobežosim spēļu zāles, tajā skaitā kontrolējam arī tiešsaitē**
120 **esošās azartspēles**

121 **7.3 meklēsim alternatīvus finansējuma avotus nozarēm, kas ir atkarīgas no**
122 **azartspēļu finansējuma.**

123 **8. Droša bērnība visiem**

124 **Visi bērni ir pelnījuši drošu bērnību un labu dzīves sākumu.**

125 **8.1 Stiprināsim vardabības un diskriminācijas prevencijas programmas skolās un**
126 **ģimenēs.**

127 **8.2 Paplašināsim atbalsta centrus vardarbībā cietušiem bērniem un uzlabosim**

128 **starpinstitūciju sadarbību.**

129 **8.3 Nodrošināsim vecumam atbilstošu seksuāli reprodktīvo izglītību un**
130 **izglītosim pedagogus un citus, kas strādā ar bērniem un jauniešiem par seksuālo**
131 **vardarbību un sarkanajiem karogiem.**

132 **8.4 Nodrošināsim pedagogu palīgus, speciālistu pieejamību un pielāgotu mācību**
133 **vidi, lai katrs bērns – neatkarīgi no veselības stāvokļa vai attīstības**
134 **īpatnībām – varētu pilnvērtīgi mācīties un attīstīties.**

135 **8.5 Pārskatīsim bāriņtiesām piešķirtās funkcijas un veidosim sistēmu, kur tās**
136 **nodrošinātas caurspīdīgi un vienoti visā Latvijā.**

137 **8.6. Strādāsim pie tā, lai vīzija “Latvija bez bērnu namiem” kļūtu par**
138 **realitāti, īpaši rūpējoties par bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī palielinot**
139 **atbalstu audžuģimenēm un specializētajām audžuģimenēm.**